

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A város közgyűlése napirendre tért a dorogi püspökség székhelye fölött

Ma került Debrecen város közgyűlése elé az az indítvány, amely napok óta izgalomban tartotta a kedélyeket s amelynek célja volt: mondja ki a közgyűlés, hogy a hajdudorogi püspökség részére 6000 négyszögöl terület enged át s ezzel implicite mondja ki, hogy a püspökség székhelyét Debrecenbe kívánja hozni. A közgyűlés úgy döntött, hogy nem kíván foglalkozni az indítvánnyal és ezért napirendre tért afölött.

A tárgy körül megindult vita sokkal kevésbé volt izgatott, vagy szenvedélyes, mint amennyire azt az előzményekből következtetve várni lehetett volna.

A közgyűlés döntésére vonatkozóan meg kell állapítani, hogy a döntés olyan irányban lett bekövetkezésére, mint ahogy az történt, a főszerkesztésnél és cikkekénél is nagyobb hatása és befolyása volt annak a nyilatkozatnak, amelyet Miklóssy István püspök tett és amely szerint ő maga jelentette ki, hogy a debreceni székhely már túlhaladott álláspont és Debrecen följárlandó telkére nem reflektál.

Könyves Tóth Mihály dr. kultúr tanácsnok ismertette az önálló indítványt a közgyűlés előtt.

(A főispán javaslata.)

Ekkor, mielőtt az indítványhoz bárki hozzászólt volna, Domahidy Elemér főispán a következő fölvilágosítást adta:

— Mélyen tisztelt Törvényhatósági Bizottság! Kötelességszerűen tájékoztatnom kell a dolgok állásáról a Közgyűlést. Azt gondolom, a tisztelt bizottsági tagok bizonyosan figyelemmel kísérték a mai reggeli lapok közleményét, amelyben a görög katolikus püspök ur egy hozzá intézett kérdésre azt válaszolta, hogy az önálló indítvány tárgytalan, mert a székhely kérdésében a döntés már megtörtént, bármiként dönt, tehát a közgyűlés ez már nem változtat a dolgon. Meglepetéssel olvastam s legelső dolgom volt, hogy magával a kultuszminiszterrel lépjek érintkezésbe. Fölolvastam az interjút s ő excellenciája azt az utasítást adta nekem, hogy az interjú eredetiségéről való meggyőződés végett lépjek érintkezésbe a püspök ur öméltóságával. Ezt meg is tettem s a püspök ur öméltóságától megkérdeztem, hogy az interjút ő tette-e közlé és állja-e azt. A püspök ur igenlő válaszát közöltem ő excellenciájával, aki azt adta fölvilágosításul, hogy a székhely-kérdés abban van eldöntve, hogy ha a püspök ur kijelenti, hogy ő a fölvetett székhelyek közül melyiket választja. Ha tehát kijelenti, hogy az előzetes tárgyalás alatt levő nyiregyházi székhely mellett dönt és oda kíván költözni, akkor ő excellenciája felhatalmazásából kijelenthetem, hogy a kormány hozzájárul s ezzel eldöntöttnek tekinthető a kérdés és a püspökség székhelye Nyiregyházára lesz helyezve. — A püspök ur kijelentette, hogy bármi álláspontot foglal el a többség pro, vagy kontra, ez nem bír befolyással, hogy ő a már megállapodott szándékát megváltoztassa. Én, aki sürűn érintkezem az illetékes körökkel s aki mindig nyíltan Hajdudorog híve voltam, soha semmi irányban az eldöntésre vonatkozó nyilatkozatot nem kaptam a kormánytól. Ez bi-

zonítja, hogy a püspök akaratától függött a székhely megválasztása, amiben a püspök ur most nyílt, határozott, precizított álláspontot foglalt el. Bátor vagyok — miután erre ő excellenciájától fölhatalmazásom van, akinek egyenes óhajta, hogy ez indítvány ne tárgyalassék — indítványozni, hogy az indítványt tárgytalannak tekinteni és a fölött napirendre térni méltóztatassék.

(Az önálló indítvány mellett.)

Révi Nándor dr.: Rá akar mutatni a püspökség székhelye kérdésénél fölmerült jelenségekre. Ő ellenkezően tudja, mint a főispán, a dolgokat. Eljárás történt a kormánytól, a közhangulatra hivatkozással úgy informálták a minisztert, hogy a hangulat a püspökség ellen van. Ugy van értesítve teljesen illetékes helyről, éppen olyan illetékes helyről, mint a főispán ur, hogy ezért ment eddig a dolog és ezért lehetett más székhelyről szó, mint Debrecenről. Valósággal ki akarták üldözni ezt a hazafias, nemzeti intézményt Debrecenből. A püspök urral ekkor arról volt szó, hogy Nyiregyháza, vagy Hajdudorog. Csak ezek közt kellett neki választani s így természetesen az is, hogy ha Debrecen ide hívja, amint ezt a közönség akarja, akkor ide jön. Ide van állítva most ez a nemzeti kérdés, semmiféle magánnyilatkozatban küldött üzenetre nem lehet a kérdés tárgyalását megakadályozni. Nem ad semmit erre, itt okmányok kellene.

Óriási zaj tört ki erre.

— A főispán szaváról nem lehet így beszélni! — kiáltotta Fráter Imre dr.

— Nem arról volt szó! — kiáltotta vissza Józsa Vince.

Révi Nándor dr.: Csak az a való és igaz, hogy Debrecen közönsége még nem nyilatkozott, pedig akaratának meg kell nyilatkoznia, nem lehet ettől kerülő utakon elütni s Debrecen közönségét ország-világ előtt abba a világitásba állítani, hogy nem jó hazafiak. Az ügyet le kell tárgyalni.

(Baltázár püspök beszéde.)

Baltázár Dezső dr. püspök: Szomorúsággal tölti el, hogy ebben a közgyűlésben olyan tárgyhöz fűződik első felszólalása, amely már előcsatározásaiban is alkalmas a város felekezeti életében bizonyos megzavarást okozni. Nagy bölcseségre vall Miklóssy István püspök ur öméltóságának ez elhatározása a város belbékéjét megóvandó, amelyre nagy szükség van. Nem fél a kérdés érdemébe sem belemenni, mert sok minden kerülne tiszta világitásba a közgyűlés előtt, de jó barátokat és barátságos tényezőket hozna az érdemleges tárgyalás ellentétbe. Már csak azért is, mert az újságcikkbező urak, nyilatkozatot tevő polgárok és aláíró urak olyan nézőpont alá állították a kérdést, mintha viszály volna a felekezetek közt. Ha a hazafiatlanság vádját hangoztatnák ellenük, akkor erkölcsi kötelességük volna bizonyítani, hogy a szóló álláspontja a hazafias. Magyarország története igazolta, hogy minden egyes akció, amely a kálvinizmus gyengítésére irányult, a magyar alkotmány ellen is irányul. De nem hivatkozik erre, hanem a jó békeesség kedvéért kéri, hogy azoknak intelme szerint, akiknek kezében van a döntés, ne hozzák érdemleges tárgyalás alá

a kérdést, hanem a kérdés megszűnésével térjenek felette napirendre. (Jánosi Zoltán.)

Ferenczy Gyula és Józsa Vince felszólalása után Jánosi Zoltán beszélt. A főispán érvelése ellen szól. Az a meggyőződése, hogy ez a kérdés még nincs befejezve. Királyi dekretum és pápai bulla mondja ki, mely községek tartoznak az új egyházmegyébe és mégis revízió alá veszik a kérdést. Király és pápa rendelete, történelmi jogok, szivós, meghatározott hazafias küzdelem parancsolta, hogy a székhely Hajdudorogon legyen és ha el nem ejtik Drogot, nem is volna helyes, hogy Debrecen részt vegyen a versenyben, mégis kérdésessé lett a székhely ügye. Ime a miniszter és a püspök közt lefolyt beszélgetésről most kiderül az az érdekes részlet, hogy csak két hely közt volt szabad választania. A püspök misszióját csak itt töltheti be Debrecenben. Nem fogadja el argumentumul, hogy tárgytalan az indítvány, mert a kérdés még függőben van, érdemi elintézés nem nyert. A város közbékéjét, egyetértést emlegettek, arra ő kész, de az nem azt jelenti, hogy egymás ellentétes nézeteinek deferáljunk. Meg kell vinni az elviharcot, a mely közben és után azonban az ő szívében a szeretet és nem a gyűlölet lángja lobog.

(Napirendre térnek.)

Domahidy Elemér főispán: Nem áll az, hogy csak két hely közt kellett választani a püspöknek. Örül, ha Révi olyan közel van az illetékes körökhöz. Ami azt mutatja, hogy az a kormány még sem olyan rossz és Révi mégsem olyan elkeseredett ellenzéki. Annyira szóban volt Debrecen is, hogy még azt is mondta, hogy esetleg a közgyűlésen meglesz a többsége is. Az aláírók sokkal helyesebben tettek volna, ha először azzal jönnek tisztába, mit akar a püspök ur.

Révi Nándor dr.: Szeretne itt maradni.

Domahidy Elemér főispán: Más malomban örölnék, mint a püspök ur, mert öméltósága Nyiregyházára akar menni.

Révi Nándor dr.: Le fogjuk beszélni.

Domahidy Elemér főispán: Helyesnek tartotta volna, ha a kérdést nem tárgyalják.

Révi Nándor dr.: Hát inkább oláhokkal, mint ilyen kálvinistákkal.

A főispán végre szavazásra tette fel a kérdést s az indítványnak a napirendről levétele mellett 62, a tárgyalás alá vétel mellett 37 bizottsági tag szavazott.

A püspökség tehát nem lesz Debrecenben.

— Kész a közös költségvetés. Bécsből táviratozzák: A közös hadügyi költségvetés már kész és nyomdában vannak a delegációk elé terjesztendő javaslatok. A rendes és a rendkívüli költségek a közös hadügyminiszterium költségvetésében emelkednek. 1914. első felére rendes költségek címén 234,2 millió korona szerepel a költségvetésben. Ebből 24,9 millió csak 1914. első felére szól, tehát nem állandó megterhelés és 11,9 millió korona az az összeg, amely mint tényleges többletkövetelés jöhet számba. Ehhez az összeghez járul továbbá 9,2 millió korona mint az egész évi szükséglet kiegészítése, úgy, hogy az évi emelkedés 21 millió korona. — Ebből a 21 millióból többek között az 1912. évi hadügyi reform keresztülvitelének költségeire 9,6 millió korona esik, a többi tulajdonosainak szaporodása, a tüzérség és a továbbszolgáló altisztek javadalmazása okozza.

Kardos Albert Szigligetiről

A Csokonai-kör felolvasó ülése.

Jóleső meglepéssel tekinthet vissza a Csokonai-kör az idej felolvasás-sorozatra, amely a tegnapi üléssel méltóképen zárult. Az előrehaladt évad ellenére is megtelt a vármegyeháza pompás, tágas díszterme és a közönség figyelmesen hallgatta végig a műsornak nem sok, de értékes számait.

Első sorban irodalmi kegyeletet rótt le a Csokonai-kör midőn titkára, **Kardos Albert** ír. feujította Szigligeti Ede emlékét az egykor oly népszerű költő születésének százados évfordulóján. A felolvasó Szigligeti írói pályájának általános jellemzésébe beleértette azokat az irodalmi-szálakat, amelyek Debrecen Nagyváradhoz, Szigligeti szülővárosához fűzik, és különösen kidomborította azt a szerepet, amelyet Debrecen, debreceni tárgyak, debreceni személyek és főképp Csokonai játszanak Szigligeti számos darabjában.

A második felolvasó **Kuthi Sándor** dr. volt, aki igazi fordítói művészettel mutatott be öt régi francia szonettet. Az eredeti költemények mind a XVI. századból valók, **Ronsard** és társai termékei, de a fordító játsza oszlatta el a régi forma és nyelv nehézségeit és teljesen érvényre juttatta e költeményekből azt, ami elmulthatatlanul értékes.

A műsor számai közül legmélyebb hatást tett az utolsó. **R. Kiss István** ismertette eredeti forrásokból József császárnak 1770. évi debreceni útját és az akkori debreceni szuperintendenssel, Szilágyi Sámuellel való találkozását. A találkozás nagy fontosságú lett a debreceni reformátusok és általában a protestánsok sorsára. Az a kemény bánásmód, amelyben addig részesültek a debreceniek Mária Terézia alatt, enyhült és Szilágyi Sámuelnek a császárra tett rendkívül mély és rendkívül kedvező hatása bizonyára megerősítette József császárt abban a nemes felfogásban, amelyből a korszakos türelmi rendelet fakadt. Kívánatos volna, hogy **R. Kiss István** amilyen tudományos, éppen olyan érdekes dolgozata teljes terejelmében lásson napvilágot minél előbb.

Az ülészek vége

A munkapárt költözködik.

Budapesti tudósítónk jelenti: A Károly-körút 3. szám alatt lévő hatalmas új palota első emeletén kettőzött munkaerővel dolgoznak, hogy a munkapárt klubhelyiségét a jövő hó elsejére lakható állapotba helyezték. A munkapárt beköltözködésének határnapja még nincs meghatározva, a klub igazgatósága, amely tegnap este régi klubhelyiségben Lukács László elnöklésével ülést tartott, Lukács Lászlóra bízta ennek megállapítását.

A régi Lloyd klubhelyiségein már meglátszik, hogy költözködés előtt áll a munkapárt. A szőnyegetek jobbadán felszedték, hogy a 67. óta beszívódott portól mentesítsék.

Amint a munkapárt igazgatósága tegnapi ülésén megállapította, a butorzatból semmit sem fognak átszállítani az új klubba. A butorok egyrészt eladják, másrészt pedig a vidéki munkapárti kluboknak ajándékozzák.

A régi helyiségből csak a festményeket szállítják át és pedig Deák Ferenc képét, ezenkívül a klub elnökeinek: Gorovénak, Bittónak, Vizsolyinak, báró Podmaniczky Frigyesnek, Lukács Lászlónak és Khuen-Hédervárynak arcképeit. Átviszik a Deák Ferenc, Bánffy és Tisza Kálmán mellszobrát, valamint az Andrassy-emlékszobor első modelljét.

A régi Lloyd-épület csak a munkapárt kiköltözését várja, aztán lerombolják.

A sajtótörvényt holnap kihirdetik.

Mint félhivatalosan jelenti, a sajtóról szóló törvényt, amelyet öfelsege szentesített,

március 28-án hirdetik ki. A törvény a kihirdetéstől számított tizenöt nap múlva lép életbe.

Bezárják az ülészeket.

Tisza István gróf miniszterelnök tegnap pár napi tartózkodásra geszti birtokára utazott, ahonnan a jövő hét első napjaiban ismét Budapestre érkezik, hogy a főrendiház jövő heti ülésén jelen legyen. A miniszterelnök azután ismét visszautazik Gesztre, ahol a husvétii szüneteket tölti.

Április hónap első hetében formális ülést tart a képviselőház, hogy egyrészt átvegye a főrendiház üzenetét, másrészt pedig, hogy felolvassák azt a királyi kéziratot, amely a parlament negyedik ülészekát bezárja s az ötödik ülészekot április 22-ére összehívja.

Az új ülészek első ülésén a házszabályok értelmében megalkotják a Házat, megválasztják a két alelnököt, a háznapot, a Ház tisztikarát és a bizottságokat.

Az újonnan megalakult Ház legelső kötelessége a delegáció tagjainak megválasztása lesz. Jó helyről szerzett értesüléseink szerint a delegáció ülészeka április 28-án Budapesten kezdődik.

A király, aki a delegációk egész ülészeké alatt Budapesten tartózkodik, április 24-ike körül érkezik a fővárosba.

Májusban lesz az egyetem alapkötetetele

Debrecen város közgyűlése

Rendes közgyűlést tartott ma Debrecen város törvényhatósági bizottsága. A közgyűlés rendkívül nagy érdeklődés mellett folyt le, aminek oka az volt, hogy a mai közgyűlés tárgysorozatán szerepelt a görög katolikus püspökség Debrecenbe hozatalára irányuló önálló indítvány. A közgyűlés erre vonatkozó részéről más helyen emlékeztünk meg. E tárgyon kívül azonban még igen sok fontos, érdekes kérdés szerepelt a tárgysorozaton, amelyek megérdemelték a legnagyobb érdeklődést. Ilyen volt többek között az egyetem ügyében küldött két miniszteri leirat, amelyet annak idején már közöltünk. A legkiemelkedőbb része a határozatnak az, hogy a közgyűlés kimondta: az egyetem alapkötetét májusban kívánja és fogja megtartani.

A közgyűlés lefolyásáról tudósításunk a következő:

A főispán a bombamerényletről.

Domahidy Elemér főispán délután három óraker nyitotta meg a közgyűlést a következő beszéddel:

— Szívesen üdvözlöm a közgyűlés mélyen tisztelt tagjait. Egyrészt örömmel teszem ezt, hogy ily szép számmal méltóztattak megjelenni, másrésztől ugyanakkor mély megilletődéssel és keserű fájdalommal kell megemlékeznem ama *bestiális, vértagyasztó orgyilkosságról, amely ez év február 23-án három áldozatot pusztított el.* Fenevaddá alakulva át, kéjelegtek az orgyilkosok abban a gaztettben, amelyet elkövettek fogvicsorgó gyűlöléssel az új magyar püspökség ellen. — Azt hiszem, senki sincs e teremben, akit undor érzése a gaztett iránt és mély fájdalom érzése a véres áldozatok iránt el ne fogna, amikor e gaz, orgyilkos merényletre gondol. Azt hiszem tehát, mindenkinek érzését, gondolatát tolmácsolom, amikor indítványozom, *adjon a közgyűlés mély megrendülésének és fájdalomnak kifejezést a gaz merénylet s a szerencsétlenül elhunytak katasztrófája felett, ezt foglalja jegyzőkönyvbe, fejezze ki részvétét, Miklóssy István püspök ur ömeltóságát pedig szerencsés megmenekülése alkalmából üdvözölje.*

Az egyhangu helyesléssel fogadott indit-

ványnak határozattá emelése után meleg szavakkal emlékezett meg a főispán **Simon Miklós** rendőrkapitány elhunytáról, aki hosszú időn át becsületes szorgalommal teljesítette kötelességét. Emlékét jegyzőkönyvbe iktatni kéri.

A közgyűlés ehhez hozzájárult.

Szabó Elek tb. tanácsnok ismertette ezután a polgármesteri jelentést, amely a görög katolikus püspökség ellen intézett merényletről felháborodással emlékezett meg. — Elparentálta ezután **Szász Zsombor** adókievőt, **Aron Miksa** bizottsági tagot és a merénylet áldozatait: **Jaczkovics Mihály** vikáriust, **Slepkovszky János** dr. püspöki titkárt és **Csatth Sándor** dr. püspöki ügyészt. — Végül örömmel emlékezett meg arról, hogy a munkanélküliek részére több segély érkezett hozzá.

Révi Nándor dr. indítványára kimondta a közgyűlés, hogy a kegyelet kiűsö kifejezéséül a merénylet áldozatainak emlékművéhez hozzájárul s a hozzájárulás mérvére a tanácsot javaslatlételre hívja föl.

A bizottság ezt egyhanguan elfogadta.

Körösi Kálmán dr. indítványára kimondta a közgyűlés, hogy előbb a görög katolikus püspökség székhelyére vonatkozó önálló indítványt s azután a színház-kérdést kívánja tárgyalni.

Ezekről más helyen emlékeztünk meg.

Letárgyalta és elfogadta a közgyűlés a hordójelző-hivatalra vonatkozó, a nyugdíj-, a tisztviselői előlegekre vonatkozó szabályrendeletet, a rendőrségi szervezeti szabályrendeletet. Tudomásul vette a közgyűlés, hogy a belügyminiszter az 1914—1916. évekre alakítandó adófelszámolási bizottság elnökévé **Szilágyi Imrét**, helyettes elnökévé **Des Combes** Henriket nevezte ki, rendes tagul pedig a közgyűlés **Bacsó Dezső** drt, pótagul **Muraközy Lászlót** választotta meg, majd pedig elfogadta a **Ferenc József**-alapítvány módosított alapítólevél-tervezetét.

Az egyetem alapkötetetele.

K. Tóth Mihály dr. kulturatanácsnok ismertette ezután a kultuszminiszter leiratát az egyetemi öt millió befizetéséről. A közgyűlés **Márk Endre**, **Jászi Viktor** dr., **Tüdös János** dr. és **Kovács József** polgármester felszólalására a leiratot tudomásul vette és kimondta, hogy fölír a miniszterhez, hogy az alapkötetét még májusban tartsák meg.

Az egyetemi klinikák építése kérdésében hosszabb vita indult meg. **Jánosi Zoltán**, **Király József** különösen azt hangoztatták, hogy a város az építési tiszteletdíjat semmi körülmények közt sem tartozik megfizetni, végül azonban **Márk Endre**, **Dicsöfi József**, **Körösi Kálmán** dr. felszólalására és amaz érvelésére, hogy a 150.000 korona kifogásolása esetleg az egész egyetem építését késleltetné annak hangsúlyozásával és ennek a miniszterrel való közlésének kimondása mellett a leiratot a közgyűlés tudomásul vette.

Irtatárba helyezte ezután a közgyűlés **Hódmezővásárhely** város főiratát, hasonló szellemű felirattal való pártolását mondta ki a közgyűlés a következő törvényhatóságok főiratainak: **Kassa**, **Jász-Nagy-Kun-Szolnok**, **Székesfehérvár**.

Ezután választás után töltötte be a polgári biztosi állást. A szavazás során **Sarkadi Mihály** 53, **Szabó Ödön** 21, **Menyhárt József** 12 szavazatot kapott. **Sarkadi Mihály** a közgyűlés végén azonnal letette a hivatalos esküt.

Megszavazott még a közgyűlés a téglagyárnak 10.000 korona hitelt, majd a **Kossuth-szobor körüli tér** rendezésének ügyét intézte el. Az utca szintjének 30 centiméterrel leendő leszállítása körül **Geréby Pál** és többen aggodalmukat fejezték ki, de **Borsos József** főmérnök és **Bernhard Sándor** máv. főmérnök felvilágosításai után a felszólalók is megnyugodtak s így a közgyűlés egyhanguan kimondta a **Kossuth-szobor körüli tér** sürgős rendezését.

A közgyűlést a főispán este hét óraker félbeszakította és folytatását holnap, szombat délután három órára tűzte ki.

A meggyötört Caillauxné

Nem akart gyilkolni a miniszter felesége

Páris, március 27. Tegnap ismét megjelent Caillauxné asszony Boucard vizsgálóbíró szobájában. Vele volt védője, Labori két titkárával. Ez volt Caillauxnének legizgalmasabb délutánja az igazságügyi palotában. Félkettő volt, amikor három detektiv kíséretében a palotába érkezett és hét óra volt, amikor visszatért a börtönbe. Csaknem hat órán keresztül vallatta a vizsgálóbíró, aki arról igyekezett meggyőződni, *készült-e Caillauxné a merényletre, vagy pedig hirtelen szánta el magát*, ami az ítélet nézőpontjából bűnének mérlegelésekor igen jelentősen esik a latba.

Caillauxné emondotta az emlékezetes hétfői nap délelőttjének a történetét, amelynek legkiemelkedőbb epizódja Monier törvényszéki elnöknek a látogatása volt. Erről a látogatásról azt mondta Caillauxné, hogy őt végképpen elkeserítette, mert a törvényszéki elnök szavainak az volt az értelme, hogy *biroton hasztalanul keresse igazságot, sőt ezen az utón újabb veszedelemnek és szégyennek tenné ki magát és a férjét*. — Ekkor azonban még nem érlelődött meg benne az a szándék, hogy fölkeresi a Figaro szerkesztőjét. Előbb még férjéhez sietett a szenátusba, ahonnan együtt tértek vissza palotájukba. — Utközben elmesélte férjének Monier elnök látogatását és az abból fakadt tanulságot. Caillaux ekkor igen fölháborodott és dühösen mondotta:

— Ha tehát nem lehet bírói uton eljárni ellene, akkor szétzuzom annak az embernek a fejét.

Ezt a kijelentést Caillauxné igen komolyan vette, mert ismerte férjét, aki nem szokott ilyen hangon beszélni. Félt, hogy a két férfi között ő miatta tetteles összetűzés támad s ezt *mindenáron meg akarta gátolni*.

Boucard vizsgálóbíró véghetetlen alaposággal hallgatta ki Caillauxné, aki azonban minden kérdésre kielégítő magyarázatot adott. Élénk vita támadt a vizsgálóbíró és Labori között, amikor Boucard arra nézve faggatta Caillauxné, *miért lött reá oly sokszor Calmette-re? A merénylő asszony így felelt:*

— *Gépiesen cselekedtem és nem tudtam, mit csinállok.* Agyongyötört állapotban voltam és csak annyira tudtam gondolkozni, hogy a revolvért ne *irányítsam fölfelé*, miáltal Calmettenek a szívét, vagy a tüdőjét találhattam volna, hanem lefelé tartottam a browningot, mert *nem akartam gyilkolni*.

Boucard ekkor megjegyezte, hogy éppen a fegyverhez értő ember céloz alacsonyabban, mert tudja, hogy csakis így találhat. Caillauxné ért a fegyverhez és nyilván tudta, miért irányította kissé lefelé a lövéseket. Labori vitába bocsátkozott a vizsgálóbíróval, de ezt a vitát is majd az esküdtek fogják eldönteni.

Nemcsak Caillauxné mellett, de egybenként is kezd izgalmassá válni Calmette megölésének az ügye. Minden jel arra mutat, hogy a dologból *országos zavar támad, hasonló a Dreyfus-afférhoz*. Caillauxné teljes mértékben érezheti cselekedetének a súlyát, amit bizonyít az, hogy alig tíz nap alatt, mióta fogságban van, a szó teljes értelmében *megöregedett*. Szép, kerek arca megszövényodott, vonásai kiélesedtek és nemcsak az arcán, de az egész megjelenésén is nagy fáradtság, lelki kimerültségnek és rengeteg sirásnak a jelei mutatkoznak.

Páris, március 27. Caillauxné legutóbbi kihallgatása óta nagyfokú idegességben szenved. Két nap óta jóformán semmit sem evett, cellájában nem találja nyugtát és *ideges rohamai vannak*, amelyek néha olyan erősek, hogy *a fogház orvosát kell hozzá hívni*.

Páris, március 27. A tegnapi tanuvalmások során annak a vaskereskedésnek a segédje, ahol Caillauxné a browningot vette, azt mondta, hogy Caillauxné határozottan olyan fegyvert kért, amelynek a ravasza

könnyen jár, hogy hamar kilőhesse a töltéseket. Azután *sokáig gyakorolta magát a célzásban*. Egy életnagyságu emberalakat használált célnak és a lövéseket mindig az alsótestbe irányította. Csakhamar nagy ügyességre tett szert a célzásban, úgy, hogy *minden golyója talált*.

Rochette jelentkezett.

Páris, március 27. Rochette, az elűnt szélhámos bankár, akinek szökéséért Caillauxt vádolták, levelet írt Jauresnak, a Rochette-vizsgálóbizottság elnökének. A képviselőház folyosóin és a nagy lapok szerkesztőségeiben tegnap este ez volt az általános szóbeszéd tárgya s mindenütt kételkedve fogadták.

Március 25-én kelt Rochette levele s tegnap már Párisban volt, tehát Rochette Franciaországhoz egészen közel rejtőzködik, pedig évek óta azt hitte a párisi rendőrség, hogy Mexikóba menekült. A levélben megírja Rochette, hogy sem közvetve, sem közvetlenül nem volt érintkezésben, sem szóval, sem írásban nem érintkezett Caillauxval, vagy Monisval, mind a ketten távol állottak az ő afféjéitől s nem ők eszközölték ki, hogy ügyében elhalasztották a törvényes eljárást.

A „Matin” megállapította, hogy Rochette levele teljesen tisztára mossa Caillauxt és Monist. Ez a levél a legfényesebb elégtétel kettőjük számára, becsületük tisztán áll a nacionalisták féktelen támadásaival szemben. Azt írja tovább Rochette, hogy francia nemzeti érdek volt az eljárást elhalasztani, mert ő fenyegetőzött, hogy egy röpiratot fog nyilvánosságra hozni és abban bebizonyítja, hogy a francia nemzeti vagyon elhelyezése évtizedek óta elhibázott volt és több mint tíz milliárd francia tőke forog kockán.

A „Rappel” igazgatója, akinek ezt emondta, sietett közölni a dolgot Caillauxval, aki akkor pénzügyminiszter volt és rögtön felismerte a nagy veszedelmet, mellyel a leleplezés a francia pénzügyi nézve járt volna. Caillaux csak nem ellenezte a törvényes eljárást elhalasztását, de nem ő követelte.

Alispán mint törvényhozó

A szatmármegyei ügyvédek sérelme

Ilosvay Aladár, Szatmármegye alispánja a napokban rendeletet bocsátott ki az utlevelek kiszolgáltatása tárgyában, amely rendelet többek között a következőket tartalmazza:

„Mivel az utolevél soron kívüli elintézésének sürgetése *ügyvédek útján* oly mérveket öltött, hogy a feleket a teljesen felesleges s tudomásomra jutott egyes esetekben igen jelentékeny ügyvédi díjaktól megmenteni szükségesnek és megakadályozandónak tartom, hogy ügyvédek kihasználják a kivándorolni szándékozók helyzetét s a kivándorlók költségeit feleslegesen szaporítsák, hirdesse főszolgabíró ur alkalmas módon azt is ki, hogy *aki utlevele soron kívüli elintézését ügyvéd útján kéri, annak utlevélügye később fog elintézését nyerni*.”

A szatmármegyei ügyvédek között érthetően nagy fölháborodást keltett ez az alispáni ukáz, amely azonfölül, hogy nagy korlátoltságot árul el, egyszersmind sérti az ügyvédi rendtartásról szóló törvényt, amelynek értelmében az ügyvéd jogosítva van az ország valamennyi bírósága és hatósága előtt feleket képviselni. A szatmári ügyvédek azonban nemcsak fölháborodtak, hanem orvoslást is keresnek Ilosvay alispán „törvényhozása” ellen. A szatmári ügyvédi kör választmányja tegnap ülést tartott, amelyen érdeme szerint elítélte a szatmármegyei öncézart és a következő határozatot hozta:

„Megállapítja a közgyűlés és közzéteszi, hogy Szatmármegye alispánjának 6960—1914. sz. alatt kelt rendelete *törvénysértő*, annak kiadásával az alispán olyan te-

rületre lépett, ahol *öt hatáskör egyáltalán nem illeti*, hogy ennél fogva *ezt a rendeletet végrehajtani is tilos a hatóságoknak*, azt a nagyközönség respektálni nem tartozik, az ügyvédi kar pedig gondoskodni fog arról, hogy adott esetben *a hatóságnak netáni tulajdonsága* a feleknek semmi joghatályt ne okozzon.

A rendeletnek az ügyvédi állást, annak tekintélyét sértő hangját *megbotránkozva visszautasítja*. Sajnálattal és kiábrándulással tapasztalja, hogy alispáni hatóság által kiadott rendeletben kell nélkülözni a kötelező megbecsülésnek és tapintatnak nyilvánulását.

Kimondja a közgyűlés, hogy ezt a határozatot *panasz alakjában, további eljárás végett megküldi a m. kir. belügyminiszternek és igazságügyminiszternek, Szatmármegye főispánjának, tudomásvétel végett pedig Szatmármegye alispánjának és a vármegye összes járási főszolgabíráinak*.”

A határozatot terjedelmes, beható megokolás kíséri, amelyben az ügyvédek kellőképp kitanítják Ilosvay alispánt a törvény tiszteletére.

Öt és fél havi fogház a tintatartódobálóknak

A Kuria ítélete

Budapesti tudósítónk jelenti: A Kuria első büntető tanácsa Vavrik Béla elnöklésével ma délben hirdette ki két napos tárgyalás után a tintatartó dobálók ügyében az ítéletet és a Zakariás János, Markos Gyula és Hoffmann Ottó büntetését *tetemesen felemelte*.

A királyi tábla tudvalevőleg Mérey Lajost, ifju Madarász Józsefet és Beck Lajost *a vád alól felmentette*, Zakariás Jánost, Markos Gyulát és Hoffmann Ottót hatóság elleni elkövetett erőszak, ezenkívül Zakariás Jánost súlyos testi sértés vétségében *mondotta ki bűnösnek és ezért Zakariást egy hónapi fogházra és száz korona pénzbüntetésre, Markost és Hoffmann 15—15 napi fogházra ítélte*.

A Kuria a vádlottak érdekében bejelentett semmisségi panaszokat *visszautasította*, ellenben az ügyészség által benyújtott semmisségi panaszt alaposnak találta és az ítélet erre vonatkozó részének *megsemmisítésével* a következőképpen ítélt:

A Kuria *bűnösnek mondotta ki Markos Gyulát és Hoffmann Ottót a gróf Khuen-Héderváry Károly sérelmére elkövetett súlyos testi sértés vétségében, azonkívül Zakariás Jánost és Hoffmann Ottót a Serényi Béla gróf sérelmére elkövetett könnyű testi sértés vétségében és mind a három vádlottat a hatóság ellen elkövetett erőszak vétségében*. — Ezért Zakariás Jánost a 92. §. alkalmazásával *öt hónapi és tizennégy napi fogházra* mint össz-főbüntetésre, a súlyos testi sértés vétsége miatt 400 korona mellékbüntetésre ítélte. — Markos Gyulát a 92. §. alkalmazásával *öt hónapi és tizennégy napi fogházra*, mint össz-főbüntetésre, a súlyos testi sértés vétsége miatt pedig 400 korona mellékbüntetésre, végül Hoffmann Ottót a 92. §. alkalmazásával *négy hónapi és tizennégy napi fogházra*, mint össz-főbüntetésre, a súlyos testi sértés vétsége miatt 400 korona és könnyű testi sértés vétségeért 200 korona mellékbüntetésre ítélte. Azonkívül *mind a három elítéltet egy évi hivatalvesztéssel sújtotta*. Mérey Lajost, ifju Madarász Józsefet és Beck Lajos a Kuria *felmentette*.

Mérey és Madarász felmentése már a táblán jogerős lett, a Beck Lajos felmentése miatt bejelentett semmisségi panaszt pedig a koronagyűlés helyettes még a tárgyalás folyamán *visszavonta* és így ez még az ítélet előtt jogerős lett.

A Kuria megokolásában kimondotta, hogy *a tettesek együtt dobáltak és együtt vettek*

A KÖZELGŐ HUSVÉT (PDD) alkalmából n. b. figyelmébe ajánlom

FÜSZER- és CSEMEGE-ÁRUIMAT.

Elsőrendű minőségű áruk igen jutányos előnyárral !!! !!! !!! !!!

Árjegyzékkel készséggel szolgálok. N. b. rendelvényeit kérve, kiváló tisztelettel:

U L L M A N N S A L A M O N

részt az egész akcióban. Amak az elbírálása, hogy a házszabályokat megtartották-e, nem a bíróság feladata. Abból a tényből, hogy Khuen-Héderváry nem a helyén beszélt, nem következik, hogy ne lett volna hatósági személy.

Megtalpalták a Mezei-színházat

Debrecen város közgyűléséből

A közgyűlés ma elintézte a színházat. Ez elintézéssel azonban nem nyert egyszerűsmind megoldást is a színházkérdés, csak állandósították a további zavart, a művészettelenséget, a közönség apátiáját a színház iránt, a rossz előadásokat és annak a csoportnak megszerezte az ideig-óráig tartó kétes örömet, amely mindenképpen a saját mulattatására és a közönség bosszantására itt akarja tartani Mezeit. Azt mindenesetre elérte a mai határozat, hogy ide ebbe a Mezei-nívóra ledegrádált színházba nem fog pályázni jóra való direktor, mert az a közönség, amelynek képviselői (?) egy Ditróival szóba sem akarnak állani egy Mezei-féle vállalkozóért, igazán nem is érdemli meg, hogy más igazgatója legyen a színházának, mint Mezei. A közönségnek eddig is volt oly jó izlése, hogy teljesen távol tartotta magát a színházról s ezután még több oka lesz ennek a józlásnak bizonyítására. Ha csak a belügyminiszter, aki a beadandó felebbezés során dönteni fog ez ügyben, meg nem könyörül Debrecen közönségén s a színházszeten és meg nem szabadítja Debrecen a Mezei-féle színház-vállalkozótól.

A mai határozatnak pikantériája is van: a megejtett szavazás. A szavazás szerint Mezei megtartása ellen 49 tag, megtartása mellett 45 tag szavazott. Mégis az összeszámlálás eredménye az lett, hogy a Mezei mellett szavazatok száma 51. A szavazatokat összeszámláló főjegyző személye és jóhiszemisége minden kétségen felül emeli őt minden legkisebb meggyanúsítástól. De tévedni lehet és lehetett. És bár a Mezei ellen szavazók nyomban konstatálták, hogy a Mezeisták szavazatának száma csak 45, mégis nem történt meg a szavazatok újból való megszámlálása, sőt a Mezeisták még oda is kiabálták:

— Nem negyvenöt, ötvenöt.

Hát így esett meg a dolog.

Mezei mellett legtíztesebben kardoskodott — szinte idegesen — Publig bácsi, a tüzoltóparancsnok, aki mikor látta, hogy ő már egyebet nem tehet, mint csak boldogan szavazhat, hogy mégis mondjon valamit, indítványozta: mondja ki a közgyűlés, hogy a határozat csak birtokon kívül felebbezhető. Tudvalevően ezt ügyései indítványra csak akkor lehet kimondani, ha a késedelem veszélyel jár. A közgyűlés tehát a derűs mosollyal fogadott indítványt nem honorálta, mert azonnal észrevette, hogy itt nem a késedelemben, hanem éppen a határozatban van a veszély.

A közgyűlés élénk érdeklődéssel hallgatta azt a merészséget, amelyet szegény kultúratanácsnoknak kellett előterjeszteni, hogy ugyanis Mezei 21,000 korona szubvenciót és 15,000 korona áremelést kér.

Jászai Viktor dr. állott föl szólásra és helyeslés közepette tette meg indítványát, hogy a színházon, amelyet ugyanis ad a város, valamint az egyéb kedvezményeken kívül ne adjon semmit, hanem engedjen Mezei Béla vállalkozónak az üzletében szabad kezét és éljen meg úgy, ahogy tud. De az ellen tiltakozott, hogy a polgárság zsebéből, a közpénztárból a színház támogatására pótdósis pénzeket adjon a közgyűlés akkor, amikor porfelhőben uszik a város, köveze nincs, közegészségügye rossz, iskolája nincs.

Publig Ernő: Kéri a Mezei mellett

hozandó határozatra kimondani, hogy ez csak birtokon kívül felebbezhető. (Derült-ség.)

János Zoltán bejelenti, hogy személyesen tárgyalt Ditrói Mórral, aki igazi, becsületes, derék magyar ember, szavát álló férfi, európai hírű művészember. És Ditrói kijelentette, hogy meg van a kauciója, a szükséges forgótőkéje. Kéri tehát, mondja ki a közgyűlés: tárgyaljon a tanács Ditrói Mórral és négy nap alatt — ha a tárgyalások eredményre vezetnek, kösse meg vele a szerződést, ha nem vezetnek kedvező eredményre, kössék meg a szerződést a kedvezmények megadása mellett Mezeivel.

Publig Ernő: Nem kell csak Mezei! Mezei!

Szentesi János és Hercegh János hivatkozással arra, hogy iskolára sincs pénze a városnak, kéri ne adják meg a kért támogatást.

Végre is azonban szavazásra került a dolog s amellet, hogy Mezeinek adják oda a kedvezmények nélkül 3 évre a színházat, de nyujtásnak neki szabadkezét, 49-en, a kedvezmények megadása mellett 45-en állottak föl.

Körner Adolf polgármesterhelyettes főjegyző számlálta a szavazatokat s vele számlálták az ellenpárt szavazói is. Körner Adolf főjegyző a számlálás után bejelentette a főispánnak, hogy 51 szavazót számlált.

— Nem lehet, csak 45-en vannak — hangzott minden oldalról.

— Csak negyvenötön vannak — szolt János Zoltán is. A főispán azonban a főjegyző számlálását fogadta el s így mondta ki a határozatot, hogy a közgyűlés Mezei kérését teljesíti.

Igy veszett el a debreceni színház.

Szentbeszéd — Psilanderről

Egy pap a moziprimadonnáról

Az aradi minorita-rendnek egy modern gondolkozású fiatal papja: D'Andrée Károly eltekintett a konvencionális sablonoktól, a porlepte, régi hagyományoktól és tradícióktól, a mikor nagybőjti szentbeszédének hasonlatául napi, aktuális témát, mondhatnók kézenfekvő tüneteket vetett föl. A minorita-pap a nagy lármával föltűnő és ugyancsak hamar elenyésző alakok sorába vette föl *Psilandert*, akit azonban arra érdemesített, hogy a feltűnőbb egyéniségek sorába vette föl példázatában.

— *Láttatok Psilandert?* — kezdte a minoriták templomában a vasárnapi szentbeszédet D'Andrée Károly. Persze általános meglepetés, szenzációs figyelem keletkezett a hallgatóság soraiban, mert hiszen biztosra vették, hogy itt most, az oltár fensége mellett, legalább is Waldemár monoklijáról fognak beszélni. Mondanunk sem kell, hogy a közönségnek ez irányban való érdeklődését nem elégitette ki a szentbeszéd.

Jézus személyének nagysága volt a prédikáció alaptémája és aztán — folytatta D'Andrée tisztelendő — ugyebár, megnéztétek *Psilandert*, mint egy olyan csodát, amelyben sem emberien egyéni, sem vallási, sem művészi nagyság nem volt. Többnek a kíváncsiságát, a fölcsigázott, lavinaszerűen és a reklám forgószekerén fölhajszolt kíváncsiságát kielégítette, a legtöbbnek azonban lehűtötte túlfűtött és olcsó fantáziáját. A tömeg most tömjénezett egy embernek, akiben talán még emberi vonás sincsen, akiben értéket, szellemet nem találhattunk és ime, ez most elment rátapad nevére egynehány esztendő és alig telik bele tizenöt esztendő, vagy talán még annyi sem, a padláson, esetleg a porból előkerült filmből lehet csak majd megtudni, hogy volt egy *Psilander* nevű ember, aki csak az Isten által nyujtott, nem is kivételes testi előnye folytán, ezreknek érdeklődését föl tudta csigázni és évek után csak úgy emlékeznek rája, mint egy eltűnt, egy elpukkant, semmivé lett szines szappanbuborékra. Ezután igazi nagyságokat vett elő példázatában a tisztelendő: kiváló hadvezéreket, Cézárokat, akik történelmet csináltak, akik istennek képzeltek magukat, akiknek nagyságát és emlékét azonban csak elmossa az idő...

— És élt évezredekkel ezelőtt — úgy mond, — egy szerény ácslegény, aki jót tett aki csodákat művelt, aki isteni tanokat hirdetett és akit üldöztek, keresztre feszítettek, leköptek és akinek emléke, nagysága erősebb lesz, akinek neve évezredek múltán mind fényesebb, akinek glóriáját nem fogja elhomályosítani még egy pár évezred. Ez a szerény ácslegény nem volt közönséges ember, ezután indulhatott embergenerációknak milliója, az ő jóslása volt igazi jóslás, amikor hirdette, hogy az Isten neve, a hit egyedülvalósága nem fog elhomályosodni soha, aminthogy nem fog eltűnni a föld színéről ezernyi csapás és üldözés dacára is a zsidóság, a zsidó vallás. D'Andrée Károlynak ezt a nagyszerű, modern szempontból kiinduló szentbeszédét nagy tetszéssel fogadta a templomi hallgatóság...

Színház

A SZÍNHÁZ MŰSORA:

SZOMBAT: A Tündérlaki lányok, vigjáték. (B bérlet.)

A Tündérlaki lányok

Heltai Jenő vigjátékának bemutató előadása.

A legkülönösebb érzés néha a színházban ülni. Egy szoba mered ránk, amelynek egész negyedik fala hiányzik s benne egy darab élet meleg lirája muzsikál, könnyes drámája vergődik és mi századmagunkkal isszuk fel az érzéseinkkel a szavakat, a mozdulatokat: az előttünk perdülő életet. Szemünk ablakán és fülünk ajtóján minden fénysugár és minden hanghullám betör, az agyunkba vetíti, mint egy csodás, színes fotográfiát. Mind azt, ami a színpadon történik. Mi aztán bíráljuk, hogy megvan-e a valószínűsége annak, ami előttünk a színpadon pereg, igazak-e a szavak, amelyekkel a szereplők beszélnek, a hang, ahogyan elmondják, az érzelmek, amelyek a szavak mögött égnek, lángolnak, vagy bujkálnak. A valószínűtlen cselekvések, a hamis érzések és nem igaz hangok mind-mind egy-egy diszsonáns hangot ütnek meg lelki zongoráján és ez a diszsonancia végigspol bennünk a darabon.

Am nem mindig a szindarabíró a hibás, hogy rosszul megrajzolt embereket és hamis érzelmeket visz színpadra. Differenciált lelkű alakokat színpadra állítani a legnagyobb szerű színészi feladat. Mozdulatok, kifejezések és hangszínek niánszain mulik gyakran, hogy egy drámai fordulatot, egy merész cselekvést, az érzelmeknek valami váratlan ugrását elfogadhatóvá lehessen tenni.

Igy, ha igazi nagy drámákban, szédítő lendületű vonalakat mutató emberek ábrázolásában egy vidéki színházban bizonytalanságot, erőtlenséget tapasztalunk, nem ütközhetünk meg. Ezekkel megbirkózni különleges tehetségek kellenek. Olyan egyszerű szöve-sű, a színész keze alá formált alakokkal megtöltött vigjátékkal szemben azonban, mint *Heltai Jenő* ma bemutatott szindarabja, jogsan felállíthatjuk azt a követelményt, hogy ha művészi kidolgozásban nem kaphatjuk, legalább összetörve ne találja fel egy színház.

A *Tündérlaki leányok* egy drámai konstrukcióban jártas igazi nagy poétának finom, meleg lirája. Az alakjai annyira egyszerűek, hogy szinte átlátszóak. Ha valaki szabályosan hangsúlyozva elmondja ezt a vigjátékot, már színpadra is vitte. Egy leánynak egyszerű története, egy színésznőé, aki a mások boldogságáért összetöri a maga élete boldogságát. Meghatott, sokszor könyeken át mosolygó, néhol derűsen felcsapó lira buzog a

vigjáték
nyulós,
vol áll
szet ké

No

ostrom

kulását

bánatos

lasy M

Tündér

telen fo

vására

jában s

volna

Gyula

riskát a

ságáva

gyogó

zetű be

ban Ha

lay Gy

pében

végigv

lén sz

eröltet

dik fel

a harm

az igaz

szerep

másik

hogy a

lust ke

piszkos

szertis

van sz

*

(A sz

konyi

„Nem

délután

digi ele

érdekl

megy

szerep

sokon:

Rónai,

mos, M

áru jeg

*

8—12

c. ope

kedjen

Czakó

*

zi i r

műve,

tegnap

debrec

szinre

sárnap

febben

adásra

*

A

Su

Psil

Husza

fellép

Molnár

vígjátékban, de soha sem válik érzelmössé és a nyúlós, német szentimentalizmus amyira távol áll tőle, hogy limonádó ízűvé tenni művészet kell hozzá.

Nos, ezt a művészetet a mai előadás megostromolta. A dialógusok tónusának finom haladását, a vidám, naiv hangokat s a bágyadt, bánatos színeket émelgőssé festették. Halasy Mariska egyéniségétől kissé távol áll Tündérlaki Boriska szerepe. Játékának színtelen föltjait hajlandók vagyunk partnerei rovására írni, mert hiszen Nagy Sándor poétájában semmi nem volt, ami meglöbegtathatta volna Tündérlaki Boriska szívét és Fehér Gyula bárója is idegessé tehetette Halasy Mariskát a sugó után dőcögő, kínos bizonytalanságával. Ezt a feltevést igazolják azok a ragyogó jelenetek, amelyekben hosszabb lélegzetű beszédekhez jutott a művész. Nyomban Halasy Mariska mellé kell helyezni Szalay Gyulát, aki egy tornatanár epizód szerepében kiváló alakítást nyújtott. A vígjátékon végigvonul egy naiva szerep, amelyet Bányai Irén személyesített meg. Az első felvonásban erőltett és tulságosan émelgős volt, a második felvonás egyes jeleneteiben és különösen a harmadik felvonásban azonban megtalálta az igazi hangot. *Uti* Gizella jó volt az anya szerepében, de az ellenkezőjét kell mondani másik két leányáról. Arról rég lemondunk, hogy az ideai szezonban a szindarabokban stílust keressünk, de hogy egy milliomos bárót piszkos, szegényes hónapos szobában kényszerítsenek lakni, ahhoz igazán csak Mezeinek van szíve. (*)

* **A „Nemtudomka“ vasárnap délután.** (A színházi iroda jelentése.) Bakonyi és Huszka pompás új operettje, a „Nemtudomka“ újból színrekerül vasárnap délután. A szépenéjű kiváló mű, mely eddigi előadásain a közönség folyton fokozódó érdeklődése mellett került színre, ezuttal megy először mérsékelt helyárrakkal. A főszereplők ugyanazok, mint az esti előadásokon: Nagy Aranka, Borbély Lili, Kassai, Rónai, Szalai, H. Serfőzi Etel, Oláh, Kormos, Madas, Váradi és Vándory. Mérsékeltáru jegyek válthatók a színházi pénztárnál.

* **A színházi iroda hirdetése.** Jó hangú 8—12 éves gyermekek, akik a „Drótostót“ c. operettben résztvenni óhajtanak, szíveskedjenek a színháznál — a déli órákban — Czako Gyula főrendezőnél jelentkezni.

* **„A Tündérlaki leányok“.** (A színházi iroda jelentése.) Heltai Jenő kiváló műve, „A Tündérlaki leányok“, melynek tegnap este volt a nagysikerű bemutatója a debreceni színházban, ma kerül másodszor színre és pedig B) bérletben. A darab vasárnap kishérlétekben, hétfőn pedig C) bérletben kerül színre. Jegyek mindenik előadásra már mártól kezdve válthatók.

APOLLO

Szombaton — Vasárnap
Susanne Grandais

felléptével
AZ ÁRULÓ.

Psilander felléptével
AZ ÖRDÖG CIMBORÁJA
Huszár Károly : a magyar Duci bácsi
felléptével — **PUPI CIPÓT VENNE.**
Molnár Ferenc mókája. — 300 méter 10000 méter nevetés.

HIREK

*

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A református templomokban vasárnap, e hó 29-én prédikálni fognak: a Nagytemplomban Konrád Zoltán s.-lelkész, a Kistemplomban 9 órakor Szele György lelkész, 11 órakor Hajdu Gyula s.-lelkész, a Kossuth-utcai templomban Boér Károly vallásánár, az Árpád-téri templomban Uray Sándor lelkész, délután 3 órakor Páncél Jenő s.-lelkész, az ipsotályi templomban Kovács János vallás-oktató lelkész, a homokkerteri imaházban Polgár Gyula s.-lelkész. — Vasárnap délután a vallásos estély elmarad.

— **A bolgár királyné Fiumében.** Fiuméből táviratozzák: Eleonora bolgár királyné gyermekeivel ma reggel Fiuméba érkezett. Holnap üli meg az Abbáziában üdülő Kóburg Fülöp herceg hetvenedik születése napját és a bolgár királyné családjával erre az alkalomra érkezett meg. A Fiumében üdülő Klotild főhercegnő Kóburg herceg tiszteletére díszebédet ad.

— **Catarau nyoma Nápolyban.** Triesztből táviratozzák: A „Piccolo“ hirt kapott Nápolyból, hogy az ottani rendőrség kutatja Cataraut és Kirilowot, a debreceni két merénylőt, mert neszt vette, hogy a debreceni bombarobbanás tettesei Nápolyban rejtőzködnek.

— **Abdul Hamid haldoklása.** Párisból táviratozzák: Az „Echo de Paris“ jelenti Konstantinápolyból: Abdul Hamid volt szultán már agonizál. Az orvosoknak nem szabad szobájába belépni. Már sokszor igyekeztek meggyőzni a volt szultánt, hogy állapotára orvosi segítségre szorult, de Abdul Hamid csak kutyáit és macskáit engedte be szobájába, amelyekkel órák hosszat szotogva beszél. A hadügyminiszter parancsára Abdul Hamid leveleinek, naplójának és más iratainak érdekes gyűjteményét elégették.

— **Előadás a Mérnök-egyletben.** A Magyar Mérnök és Építész-Egylet debreceni osztálya holnap, szombaton este fél 7 órakor az ipartestület dísztermében felolvasó-ülést tart. Az ülésen a Máv. jónévű mérnöke, Krámer Gyula tart előadást az „Exploziós motorok fejlődésének történelméről“. Az előadást vetített képekkel kíséri. Az osztály szívesen látja a tárgy iránt érdeklődő nagyközönséget is. Az előadás után az osztály családi vacsorát tart a „Royal-szálló“ éttermében.

— **Vasutas-sztrájk Olaszországban.** Rómából táviratozzák: A vasutások mozgalma egyre jobban terjed. A fizetésemelésre vonatkozó követelések teljesítése ötven millió lirájába kerülne Olaszországnak. Az ország minden részéből viharos lefolyású gyűlésekről érkeznek jelentések, amelyekben csaknem egyhanguan elhatározták az általános sztrájkot.

— **A biharmegyei sorozások.** Nagyváradról jelentő tudósítónk: Bihar vármegye törvényhatósága a hadkiegészítő parancsnoksággal egyetértve részben már megállapította a sorozási tervezet beosztását. A tervezet megállapítása szerint legelőször az érmihályfalvai, székelyhidi, margittai és derecskei járásokban fognak sorozni. Az érmihályfalvai járásban április hó 22-ik, 23-ik és 24-ik napjain. A székelyhidi járásban április 27., 28., 29. és 30-án. A margittai járásban május hó 2., 4., 5., 6. és 7-én s a derecskei járásban május 30-án, június 2-án és 3-án tartják meg a fősorozásokat.

— **A sanatórium csatornázása.** A városi tanács mai ülésén döntött a sanatórium csatornázásának és vízvezetékkel ellátásának kérdésével és úgy döntött, hogy a csatornázási munkákat Lukács Vilmos és testvére, Kubinyi Lajos és társa és Fuszek Imre vállalkozóknak, a vízvezeték munkákat Törs és Ormai cégnek adja ki. Törs és Ormai cég ugyan 900 koronával drágább, mint a hozzá legközelebb álló ajánlkozó, de míg ez idegen, addig Törs és Ormai debreceni cég.

— **Debreceni küldöttség a miniszterelnöknél.** A máv. debreceni műhely alkalmazottainak házépítészövetekezete szerdán délelőtt Gévay Béla dr. ügyvéd és Svaszta Károly ügyvezető-igazgató vezetése alatt küldöttségileg tiszteltett Tisza István gróf miniszterelnök előtt. A küldöttség kérvényt nyújtott át, melyben a házépítészövetekezet tagjai, a máv. vaggongyári munkások részére a munkás-kolónia felépítéséhez szükséges kölcsön kieszközölését s illetve megadását kérelmezték. A miniszterelnök a küldöttség kérvényét azzal a kijelentéssel vette át, hogy nagy örömmel fog szolgálni, ha pár száz munkás embernek állandó otthon tud szerezni. A miniszterelnök kijelentését nagy örömmel és megelégedéssel vette tudomásul a küldöttség s így a szövetekezet rég tervezett építkezését valószínűleg már a jövő hó folyamán megkezdheti.

— **Uj játékrénd az Urániában.** Március hó 30-tól — hétfőtől — kezdve az Uránia-mozgó előadásai 7 órakor kezdődnek. Szombaton és vasárnap az előadások a régi rendszer szerint d. u. 3 órakor kezdődnek, melynek tudomásul vételét tisztelettel kéri az Uránia-mozgó igazgatósága.

— **Orvosok a párbaj ellen.** Bors Lajos pécsi orvos a következő érdekes indítványt terjesztette az orvosszövetség elé:

1. Minden párbajra való kihívás esetében becsületbírósság állapítsa meg elsősorban, vajjon a megtörtént sértés okvetlenül párbajjal intézendő-e el, vagy a bíróság elé utasítandó?

2. A becsületbírósság ítéletének jegyzőkönyvi kivonatát minden esetben mutassák be a párbajhoz felkért két orvosnak. Az orvosok csakis akkor segédkezhetnek, ha a becsületbírósság feltétlenül párbajra utalja az ügy elintézését. Az ítéleti jegyzőkönyv bemutatása nélkül ezentul az ország egy orvosa se válallasson párbajnál asszisztenciát.

3. A közös hadügyi és honvédelminiszterek kerestessenek meg, hogy ezt, a magyar orvosok által remélhetőleg egyhangulag elfogadott határozatot csatlakozás céljából közöljék az összes katonai orvosokkal, hogy utóbbiak civilek párbajainál csakis a fent jelzett feltételek mellett segédkezhesenek.

— **A Debreceni Kölcsonös Segélyző-Egylet mint Szövetekezet igazgatósága értesíti a tagokul belépni szándékozó nagyérdemű közönséget, hogy a most alakult 31-ik évtársulati betéti könyvecskékre a befizetések után e hó végéig nem számít késedelmi filléreket.**

— **Értesítés.** A Bikur-Chólím debreceni betegsegélyző-egylet tagjai tisztelettel értesítetnek, hogy a választmányi tagok választása f. hó vasárnap d. u. fél 3-tól 5-ig az egylet helyiségében (Sas-u. 2.) fog meg-ejteni.

URANIA

Debrecen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója
EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

Szombaton — Vasárnap
március hó 28-án, 29-én

A legkiválóbb Pathé műsor!!

A MEZŐK VIRÁGA

Gyönyörűen színezett 4 felvonásos társ. dráma.

1. Zene.
2. Festői tájak, Wigt szigetéről.
3. A hűtlen szolgáló. Amerikai dráma.
4. A ravasz szobaleány. Kacagató.
5. A mostoha apa. Bohózat.

Előadások: ma szombaton délután 3-tól 5-ig, 5-től 7-ig mérsékelt leszállított helyárrakkal, 7-től rendes olcsó helyárrak. Minden kép után van bemenet. Utolsó előadás 10 órától.

ÉRTEBITÉS! Hétfőtől — március hó 30-tól az — előadások 7 órakor kezdődnek.

Szombaton március hó 28-án
délután 3 órától 5-ig és 5-től 7-ig

MÉRSÉKELTARU ELŐADÁSOK!

Bemutatóra kerül a teljes esti műsor.

— Halál az utcán. A Piac-utca 66. számú ház előtt ma délelőtt egy munkás külsejű fiatal ember összeesett. A járó-kelők figyelmeztették az esetre a legközelebbi rendőrörszemet, aki telefonált a mentőkért, de mire azok megérkeztek, a szerencsétlen ember már kiszenvedett. Beszállították a közkórház halottas házába, ahol megállapították, hogy szívizéhség ölte meg és hogy Pál János 28 éves kőműves-segéd volt az illető.

— Debrecen sz. kir város zeneiskolája saját helyiségében, az alsó osztályu növendékei haladásának bemutatása végett, 1914. évi március hó 29-én, vasárnap délelőtt 11 órakor hangverseny-matinét rendez, melyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság.

— A mozilátogatók szives figyelmébe. Az Uránus mozgó-színház igazgatósága tisztelettel értesíti kedves közönségét, hogy március hó 30-tól — hétfőtől — kezdve az előadások 7 órakor kezdődnek, szombaton és vasárnap azonban továbbra is a 3 órai kezdet marad érvényben.

— Félhelyárak mellett 3-tól 5-ig és 5-től 7-ig látható az Uránus-színház nagystíli műsora. A délutáni műsoron szerepel Henny Porten legújabb alakítása is, az „Őfensége” című 3 felvonásos vígjáték.

— Suzanne Grandaist és Huszár Károlyt, a magyar Duczi-bácsit ma és holnap délután 3 és 5 órakor félhelyárakkal is bemutatja az Apolló.

— Pénztárosnő, némi gyakorlattal, jó írással bíró s levelezésben jártas írásbeli ajánlatát nyújtsa be az Uránus-színházhoz.

— Psilander művészi játékában még ma és holnap gyönyörködhetnek már csak az Apollóban.

— Csalás házassági ígérettel. Egy szegény cselédleány, K. Szilágyi Mária tett panaszt ma délelőtt egy Kovács János rovott multu iparos-legény ellen, aki furfangos módon csalta ki tőle a keresményéből megtagadott 300 koronáját. Kovács két hónappal ezelőtt ismerkedett meg K. Szilágyi Mariával, akinek rövidesen házasságot ígért s ezen a címen állandóan zsarolta. Kisebb-nagyobb összegekben mintegy 300 koronát csalt ki tőle s amikor a leány megsokallta az örökös pénzkérést s Kovácsot ígéretének a beváltására akarta kényszeríteni, Kovács egyszerűen megszökött. A rendőrség a szélhámos iparos legény ellen megindította az eljárást.

— Félhelyárakkal is a teljes esti műsort mutatja be mindenkor az Apolló.

— Costümök és Francia-ruhák remek választékban eredeti modellek Halmágyi női divatruházában.

— Az ördög cimborája, Psilander fel léptével még ma és holnap látható már csak az Apollóban.

— Kivándorló-csempészés automobilon. Iglóról jelentik: A márkusfalvai jegyző telefonon jelentette az iglói rendőrségnek, hogy a községen egy automobil rohogott keresztül, amelyben parasztruhás emberek ültek. Iglón föltartóztatták az autót és kiderült, hogy az utasok lengyelfalvi (Abaujtornamegye) legények, akik egy kassai cégnél hat-száz koronáért automobil bérletet, hogy az Ameriákra akartak kivándorolni utlevél nélkül. Több mint kétezer korona készpénzt találtak náluk.

— Gép- és gyorsíró kisasszonyt keresünk, ki mindkét szakmát feltétlenül bírja, lehetőleg azonnali belépésre. Hegedűs és Sándor, Debrecen.

— A tavaszi idény összes újdonságai, a legszebb kalapok, izléses nyakkendők, finom fehérneműek Frank Testvéreké, az új megyeház mellett.

— A zenekonzervatórium jubiláris hangversenye. A P. Nagy Zoltán igazgatása alatt álló zenekonzervatórium hétfőn, folyó hó 30-án tartja 50-ik hangversenyét a vármegyeház dísztermében d. u. 5 órai kezdettel. A minden tekintetben magas színvonalon álló műsort lapunk holnapi számában fogjuk közölni.

— Meghívás közgyűlésre. F. hó 29-én tartandó közgyűlésre a vargakereti közbirtokosságot tisztelettel meghívja Bellényes Gábor, kertségi elnök.

— Mikor a lakásunk menyország. Az ideális lakás az, amikor a háztulajdonos a fűtés, fűtés, mosás, lakástisztítás és lépcsőjárás technikai gondját a lakókról leveszi. Egy ilyen meglepő komforttal épített 4 szobás II-ik emeleti lakás kiadó május 1-re a Piac-u. 34. szám alatti bérházban.

— Járjunk állandóan az Apollóba. **— Pénz-, szivar- és cigarettatárcák,** finom bőr nőitáskák, uti bőröndök, kosarak és teljes utifelszerelések a legolcsóbb szabott árak mellett **Mentez Henrik** újdonságok áruházában Piac-u. 38. szám.

— Délutáni előadás az Urániában. Ma, szombaton, az Uránia mozgó-színház mérsekkelt áru előadást tart. Bemutatóra kerül a tegnapi este nagy sikert aratott teljes esti műsor.

— Osztálysorsjáték. Az osztálysorsjáték mai húzásán
25,000 koronát nyert: 18668.
20,000 koronát nyert: 44068.
15,000 koronát nyertek: 10939 14108.
10,000 koronát nyertek: 33209 56627.
5000 koronát nyertek: 4094 17903 54934
73885 84933 92221 103736.

2000 koronát nyertek: 1676 2772 3218
6473 19526 22746 29290 29315 30848 32033
34734 35960 36147 36258 39860 47743 47684
48838 49619 51020 53596 55663 57064 65969
72464 74100 86552 89431 94274 96472 104083.

1000 koronát nyertek: 587 15175424 5622
6241 6520 7638 8801 10439 11552 12959 15257
16021 16627 19615 21882 25236 25877 28711
30649 31073 31581 31912 32146 32181 32272
32301 33967 34264 34465 34991 36349 37855
40724 42914 43121 45136 48303 45626 51441
54325 59521 62302 62924 63788 73528 77202
81492 81771 83090 86170 87163 87186 88912
93019 95933 97911 98181 100286 100146
103190 10497 107930.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Elitették a Kossuth-Zászló szerkesztőjét. Azzal a beszéddel kapcsolatban, amelyet Károly Ferenc József főherceg akkor mondott a 39. gyalogezred legénysége előtt, amikor zászlóaljparancsnokká kinevezték. Korniczky Dezső, a Kossuth-Zászló című köztársasági lap szerkesztője, Nagy György dr. sógora, az uralkodó családot sértő cikket írt. Ezért a budapesti törvényszék ma 6 hónapi állami fogházra és 3 évi hivatalvesztésre ítélte. Az elítéltet sógora, Nagy György dr. védte.

§ Meg akarta vesztegetni a rendőrbiztost. Mező Sándor böszörményi gazdálkodónál egy lopási ügyben nyomozást folytatótt Kathli Sándor rendőrbiztos. Mező ellen

terhelő bizonyítékokat gyűjtött össze Kathli, akit erre a földbirtokos 30 koronával megakart vesztegetni, hogy hallgasson. A debreceni törvényszék ma egy havi fogházra ítélte a vesztegetőt.

**Steckenplerd-
Illiomtejszappan**

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a. Elbe.

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szappan ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr- és szőrszég gondozásában való föltűnő hatásánál fogva. **Ezernyi elismerőlevél!** Sok legnagyobb kiltintés! Bevásárlásnál óvatosság! Úgyjelen nyomtatékosan a Steckenplerd védjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 80 filléért kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertüzletekben stb. Hasonlóképpen kiltűnő Bergmann Manera illiomkrémje (70 fillér egy tubus). Kiltűnő szer női kezek gondozására.

NYILTÉR. *)

Tekintetes

Ferenczy Ferenc
joghallgató urnak

Helyben.

Kedves Barátunk!

Megbízásodból felkerestük Varga Lajos városi hivatalnokot, hogy a veled szemben használt sértő kifejezésekért elégtételt kérjünk.

Mint hogy fentnevezett az elégtételadást megtagadta, az ügyet a Te részéről a lovagiaság szabályai szerint befejezettnek nyilvánítjuk.

Debrecen, 1914. március 27.

Tiszteelő barátaid
Kormány Sándor s. k.
Sajó László s. k.

* E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde

Magyar hitel	849-75
Osztrák hitel	689-—
4 százalékos koronajáradék	82-40
Allamvasut	712-—
Jelzálogbank	441-—
Részvényárnyil	651-80
Salgótarjáni	720-50
Közzuti vasut	682-—

Magánleszámitólasí kamatláb

Bécs 3 3/8% — Berlin 3 1/2% — London 2 1/2%

Budapesti gabonátőzsde

Strasser és Könyig debreceni bizományos távirati jelentése.

Buza májusra	11-88
októberre	12-64
1914. április	8-68
Rizs októberre	9-90
áprilisra	7-48
Zab októberre	—
áprilisra	6-75
Tengeri 1914. évi jul.	—
máj.	—

Készáru változatlan.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Erdei Henrikné Cegléd, Holczer Márton és társa Zombor.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudamására hozni, hogy

Üzletünket

1914 április havóban
az új városi bérpalota-
passage földszintjére ::
(Piac-utca 28, Mandel
Lipót cég mellé)

helyessük át.

Kiváló tisztelettel

Szedlák és Vámos

angol férfszabók.

URANUS

Szombaton — Vasárnap
március hó 28-án, 29-én

A legnagyobb siker!!

HENNY PORTEN SOROZAT 6-IK KÉPE:

7. 8. 9. ŐFENSÉGE

Vígjáték 3 felvonásban.

1. Zene.
2. A kis boxer. Amerikai tréfa.
3. 4. SZENVEDÉSEK ISKOLAJA. Amerikai dráma 2 felvonásban.
5. A megzavart premier. Amerikai humoreszk.
6. Az utitársak. Amerikai vígjáték.

Előadások kezdete ma szombaton d. u. 3-5-ig és 5-től 7-ig félhelyárak, 7-től rendes helyárak. Minden kép után van bemenet. Utolsó bemenet mindenkor 10 órakor. Bérlet-, tisztviselő- és trafikjegyek a mai előadásra érvényesek.

Tisztelettel értesíti az Uranus színház igazgatósága a n. é. közönséget, hogy az előadások hétfőtől — március hó 30-tól kezdve este 7 órakor kezdődnek.

Szombaton március hó 28-án d. u. 3-tól 5-ig és 5-től 7-ig félhelyárú előadások a fenti nagy stíli műsorról.

Maradékok félárban!

által k...
hajtató...
koron...
30. na...
szem...
a deb...
sz. kil...
szenv...
lag fe...
ságok...
a felt...
nyibe...
Debre...
endő...
28. a...
amiko...
ingós...
fizeté...
bet ig...
eseter...

Maradékok félárban!

Maradékok félárban!

Nagyobb vétel
folytán legújabb divatu
GYAPJU-SZÖVETEKET
férfiruhára és a legfinomabb NŐI COSTUME-szöveteket mesés olcsó árban ajánlja

DOMÁN ÉS KURZ
posztónagykereskedő
PIAC-UTCA 49. SZÁM.
Főpostával szemben.

Aki gyomra es beleinek működésével nincs megelégedve az rövid ideig rendszeresen **GASTRICIN-t** vegyen be

Hatása meglepő
Kapható minden gyógyszerárban
1 Nagy doboz ára 3 Kor.

FŐRÁKTÁR
Sternapotheke, Wien IV
Favoritenstrasse 23.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Orvosok részére ingyen próba

Kapható Debreczenben minden patikában.

207. V. 1914. sz.

Árverési hirdetmény.

Dr. Kardos Samu debreczeni ügyvéd által képviselt L. & A. Lichtenstein végrehajtónak végrehajtást szenvedő elleni 120 korona tőke, ennek 1913. év november hó 30. napjától járó 6% kamata és eddig összesen 67 korona 06 fillér perköltség erejéig a debreceni kir. járásbíróság 1914. VI. 109. sz. kiküldő végzése folytán a végrehajtást szenvedőnél 1914. évi január hó 21-én bíróságokra az árverés elrendeltetvén, annak — a felülfoglaltatók követelésejerejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek — Debreczenben, Darabos-u. 43. szám alatt leendő megtartására **1914. évi március hó 28. napjának d. e. 10 óráját** tűzöm ki, amikor a foglalás alatt levő butorok és egyéb ingóságok, amennyiben időközben részletfizetés történt, annak betudásával a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Debreczen, 1914 március hó 13-án.
Gáll Vilmos, kir. bírósági végrehajtó.

Gyomorgöros, kólíka, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknél a legkifejtőbb háziázer a

HOLLANDI GYOMORCSEPPEK

Egy áveg ára 40 fillér.

Kapható **MIHALOVITS JENŐ** gyógyszerárban, Debreczenben.

Takarmányrépamag
Lóhere, Lucerna
Fűmag kaszálóra
Fűmag rétekre
Bükköny, Muhar
Köles, Cirok
Csilbehár, Tengeri
Konyhakerti magvak
Erlurti virágmagvak.

KERTÉSZETEMBŐL:
Kanna gumók
Cactus gyöngyike
Krizantemum
Angol pelargonium
Magyar muskátli
Tubarózsák
Magas törzsű rózsák
Kuszó rózsák
Diszcserjék, Diszfák
Bokor rózsák, Fenyűk
legolcsóbban
Kontsek Gézánál Kossuth-utca.

M e g h í v ó
A NÉPSEGÉLYZŐ BANK MINT SZÖVETKEZET
nyolczadik évi rendes közgyűlését
1914 április 14-én délelőtt 1/2 12 órakor tartja Debreczenben saját helyiségében (Arany János-utca 8. szám), melyre az intézet tagjait tisztelettel meghívja az **Elnökség.**

- Tárgysorozat:**
1. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére 3 tag kijelölése.
  2. Az 1913. évi zárszámadás és mérleg megállapítása és a felszámoló III—1908. évi évtársulat vagyonmérlegének előterjesztése.
  3. Az igazgatóság, a felügyelő-bizottság és a felszámoló-bizottság jelentésének tárgyalása és ennek alapján az igazgatóság, a felügyelő-bizottság és felszámoló-bizottság részére a felmentvény megadása.
  4. Évtársulati felszámoló-bizottság választása.
  5. A sorrend szerint kilépő három igazgatósági tag helyének betöltése.
  6. A felügyelő-bizottság díjazásának megállapítása.
  7. Esetleges indítványok.
- Felmentés:** Az évi mérleg, az eredmény számla, a felszámoló III—1908. évi évtársulat vagyonmérlege és ezek összes mellékletei a t. tagok által intézetünk helyiségében, az üzleti órák alatt 8 nappal a közgyűlés előtt megtekinthetők. A szavazáshoz szükséges igazoló-jegyek a közgyűlést megelőző 3 nappal a törzsbetét könyvecskének felmutatása ellenében adtnak ki. A közgyűlés hatáskörébe tartozó indítványok legkésőbb 8 nappal a közgyűlés előtt 10 tag aláírásával az igazgatóságnál írásban nyújtandók be.

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF
uri szabó divattermébe
a legfinomabb angol
DIVAT SZÖVETEK
városi új bérház 26. A nagy-
érdemű urak pártfogá-
sát kéri, tisztelettel:
MOSKOVITS JÓZSEF

DONOGÁN ÉS SOMOSSY
CZÉG
DEBRECZEN,
Kistemplombazár
Ajánlja a tavaszi idényre érkezett
... újdonságait. ...
Női costum helmék, Selymek, Crepe és ramageokban
! Nagy választék! ! Olcsó árak !

UJ !! UJ

Uj női divat- és rövidárnyűzet CORSO
név alatt megnyílt.
Vallerstein női divatáru raktárát megvettem.

1 mtr Creton minden színben	48 fillér
1 " Lüsster kötényre	30 fillér
1 " Francia gyapju delén	96 fillér
1 " 120 cm. Lüsster kosztümre	160 fillér
1 " Csipkefüggöny	29 fillér
1 " Selyem minden színben	89 fillér
1 drb finom paplan	460 fillér
1 " Lüsster alsószoknya	196 fillér
6 " Portöröl, igen jó	120 fillér
4 " Szalvéta, damaszt	119 fillér

!! Vásznaak !! Siffonok !! Zefrek !!
KÜLÖN FEHÉRNEMŰ OSZTÁLY
!! Ablakfüggönyökben óriási választék !!
Costüm-, pongyola- és bluzkolme-
különlegességek meglepő árban!
!! Kérjen harisnyát. !! Kérjen maradékokat !!
LEHÓCZKY LAJOS
u. v. ifj. Molnár Lukács
Plac-u. 42., a Hungáriával szemben,
Pannonia-szálloda alatt.

Dr. Sztankay ABA gyógyszerháza a Nádorhoz
DEBRECZEN, ATTILA-TÉR.

Ajánlja saját találmányú kitűnő készítményét. Legjobb hashajtó **DR. SZTANKAY ABA**
== EULAXANS-TABLETTAI ==
Pájdalommentes székletet idéz elő. Hascsikarás sosem lép fel. Az étvágyat nem rontja. Használata takarékos, amennyiben egy szem teljesen elegendő a széklet előidézésére.
Egy tubus ára K 1.20.

HONTHIN - TABLETTA
Legmakacsabb hasmenést gyógyítja. Egyedüli gyógyszer, melyet élő magyar gyógyszerész állított elő s melyet a magas kormány hivatalos gyógyszerre tett. Egy doboz ára K 1.20.

Mindkét gyógyszer kapható a monarchia nagyobb gyógyszerházaiban s a készítőnél Debreczen, Szentanna-utca—Attila-téri NÁDOR gyógyszerházaiban.

Tíz szóig 50 fillér, azontúl minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vasárnap betűből engedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előrefizetendőek. ::

Vidékről
apróhirdetéseket legcélszerűbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén előír. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben eszterelendő.

Jellegű leveleket
csakis kétféle igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

Kiadó-
hivatalunkban a jellegű levelek délelőtt 10-12 óráig adatnak ki. 706

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

A Debreczeni Független Ujság
telefon száma: Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Levelezés

Jellegű levélnél a hirdetés száma is kérietik.

Szerettem
volna és szeretnék beszélni először és utoljára. Tegnap délután 3 óráig is próbáltam telefonon felhívni, de sohasem Ő jött oda. Kár. Mert a mi estőinknek immár vége. — Hétfőn örökre távozik. Szerettem volna legalább búcsút mondani. I never forgott you.

HAJDUBAGOSI saját termései kitűnő SelPezsách

BOR

70 fillértől

kezdve literenkint is kapható: Weissenberg Hugó Szepességi-utca 39. szám. Telefon 634.

Perfect gyors- és gépirónó
azonnali belépésre **kerestetik.**
Cim a kiadóhivatalban.

Használt, kitűnő tetőfedéshez való

:: PLÉH ::

bármily mennyiségben olcsón kapható
Szepességi - u. 39.
Telefon 634.

Állás

Gyakorlattal
bíró joghallgató április 1-re ügyvédi irodákba kerestetik. Dr. Jakobovits József, ügyvéd.

Német leány
ajánlkozik uriházhoz, gyermek mellé. Széchenyi-utca 21. emelet.

Különte

Mig a készlet tart

az új Béka áruházban Piac- és Hatvan-u. sarkán legújabb faconu selem bluzok 10 korona. Szövet etamin és batizt bluzok 5 korona, 1 vég angol vászon finom szálú 11 korona, egy kész rumburgi lepedő varrás nélkül 2.40 korona, szövet maradékok 140 cm széles 3 korona. Férfi ingek és fehérműlekek remek választékban. Fiu és leánykaruhák remek választékban. Csekély bevásárlásnál sok pénzt takaríthat meg a Béka áruházban. 1715

Üzlet

GYENGE

tavaszi vajas turó már kapható a Deutsch-üzletben.

Pörkölt és nyers kávé
különlegességek kaphatók Félégyházy Jánosnál.

Palusy Károly
polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41. Készíték mindenféle sportcipőket, valamint orthopéd cipőket fájós és nyomorék lábakra. Raktáron tartok műhelyemben készült legjobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket.

1 mássa
hulladékfa 2.20 fillér. Grünfeldnél, Csapó-utca 16. a. Ugyanott legjobb porosz kőszén, tűzifa legolcsóbban kapható. Telefon szám 982.

Lakás

Négy szobás
fürdőszoba, előszoba, konyha, kamara stb. hozzátartozóval ellátott uri lakás, a törvényszék háta mögött, légszűrőberendezéssel, parkettel 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni Képes Mihálynál Hadházi-ut 16. Telefon 8-57.

Egy nagyobb, két kisebb
bolthelyiség a piac legforgalmasabb helyén május hó 1-re kiadó. Értekezhetni Hartstein bodegásnál.

Bolt

hentesnek, mézárósnak, fodrásznak, cipésznek stb. igen olcsón azonnal kiadó. Miklós-utca 22. szám alatt.

Kiadó

elköltségek miatt egy fűszerüzlet, 2 szoba, konyha, fűszek, pincéből álló lakás. Cim a kiadóhivatalban.

Pénzt kölcsönöz magánzó 5% mellett tisztesseges embereknek 5 évi részletfizetésre (ingatlanra is). KRÖLL K. Berlin 29., poste restante.

NŐI, LEÁNYKA- ÉS GYERMEK-KALAPOK

eredeti párisi modellek, gyászkalapok nagy választékban. Olcsó szabott gyári árban szerezhetők be

Kalapgyár raktárában
Simonffy-utca 2. sz., városi bérház.

Üzletáthelyezés!

FÉNYES MÓR

férfiszabó :: üzletét :: áthelyezte

Piacz-utca 71. szám

I. emeleti helyiségekbe. (Megyeházszemben, Schwartz butorüzlet felett.)

Meghívó.

A DEBRECZENI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1914. évi április hó 2-án délután 3 órakor saját helyiségében tartja

IV. Évi Rendes Közgyűlését,

melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak azon figyelmeztetéssel, hogy az alapszabályok 13. §-a értelmében részvényeiket az intézet pénztáránál 5 nappal a közgyűlés előtt le kell tenniük.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és a felmentvény megadása feletti határozathozatal.
2. Zárszámadások előterjesztése és a tiszta nyereség felosztása feletti határozathozatal.

3. Igazgatósági tagsági helyek betöltése.
4. Felügyelő-bizottsági tagok választása.
5. Esetleges indítványok.

Debreczen, 1914 március hó 24-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

A zárszámadások és jelentések a hivatalos órák alatt az intézet helyiségében megtekinthetők.

VAGYON		Mérleg-számla.		TEHER	
	K	F		K	F
Pénztár		19074	56	Részvénytőke	500000
Váltókölcsön:				Tartalék	80000
tárca	2003866	41		Hitelegyleti biztosíték	4845
hitelegylet	51674	26		Hitelegyleti tartalék	1110
Folyószámlai adósok		516978	33	Betét	1089630
Törlesztéses kölcsön		19310	90	Hitelezők	328785
Értékpapir		227162	85	Óvadékletét	32700
Óvadékkölcsön		157419	79	Visszváltó	953788
Felszerelés		12000	—	Hitelegyleti jutalék	997
Letét		1500	—	Osztalék	216
Visszváltó átmeneti kamata		11348	40	Váltók átmeneti kamata	24754
				Nyereség	3505
		3020335	50		
					3020335
					50
VESZTESÉG		Veszteség- és Nyereség-számla.		NYERESÉG	
	K	F		K	F
Kifizetett kamatok	167152	43	Áthozott nyereség	3354	41
Adó és tőkekamatadó	16232	87	Kamatok és jutalékok	291518	62
Fizetések és lakbérek	36312	—	Értékpapirkamat	8473	30
Házbér	4651	50			
Leírások: váltótárcán	40065	—			
" folyószámlán	22106	76			
" értékpapiron	4524	93			
" felszerelésből	1000	—			
Kezelési költség	7794	87			
Nyereség	3505	97			
		303346	33		303346
					33

Maklár Endre s. k., pénztáros.

Debreczen, 1913 december hó 31.

Tolcsvay Henrik s. k., cégvezető főkönyvelő.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G :

Dr. Haendel Vilmos s. k., alelnök. Szávay Gyula s. k., elnök. Hajdu Imre s. k., igazgató. Nagy Jakab s. k., alelnök.
Dr. Gáspár Géza s. k. Halmágyi József s. k. Klein Ignác s. k. Miskolczy Lajos s. k. Nagy Albert s. k. Dr. Szász Adolf s. k. Dr. Nyíri Ernő s. k.

F E L Ü G Y E L Ő - B I Z O T T Á G :

Leszkay Ferenc s. k., elnök. Groszmann Ignác s. k. Nyíri Géza s. k. Grünberger Ignác s. k. Dr. Hódy Béla s. k., jegyző.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49., a főpostával szemben.